

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljave naročnine se ne ozira. — Zažoznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se, blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Iz škofovih gozdov.

Kokarje v Gor. sav. do-
lini dne 9. listopada.

Nisem si mislil, da bi jaz kedaj pisal kaj v časopise; težko roko imam in ložje mi je — težko delati na polju, kakor pa na papir spraviti kaj pametnega. Poleg tega sem miren človek, navajen s potrpežljivostjo prenašati vse mogoče nadloge, tudi ako tiste pridejo od duhovskih ali posvetnih gospodov. Letos pa se godijo v našem okraju stvari, ki človeka naravnost silijo, da poprime za pero, četudi mu je precej okorno, kakor postavim meni.

O škofovi graščini se je letos že dosti govorilo in pisalo, tudi jaz nameravam se dotakniti nekaterih stvari in dogodkov, ki so za graščinsko oskrbnistvo in za škofa samega dosti značilni.

Škof ima za sekanje gozdov v službi veliko število stalnih delavcev, t. j. drvarjev. Razume se pač, da se pri takem številu delavcev in pri tako nevarnem delu, kakor je drvarsko, mora prigoditi veliko nesreč, četudi je delodajalec mazi-ljenec božji in bi si človek mislil, da ga zaradi tega povsodi v vseh njegovih dejanjih in nehanjih le posebni blagoslov spremlja. Pa škof tega blagoslova očitno nima! V kratkih mesecih se je pripetilo namreč njegovim delavcem toliko nesreč, da so za človeka kar strah in groza. Še ni dolgo tega, kar je les ubil dva drvarja, enega pri nas v Bočni, enega gori v Lučah; vsak od teh pa je zapustil mlado ženo s celó tropo nedoraslih otrok. Koliko delavcev pa si je nogo zlomilo, se vse-kalo ali na kak drug način ponesrečilo, da so za delo za vselej ali vsaj za dalj časa nesposobni, to natančno naštetih pa mi je pri velikem številu slučajev čisto nemogoče.

Vsi ti ponesrečenci, posebno pa družine ubitih drvarjev, nahajajo se v naj-hujši stiski, kajti ne dobijo niti od oskrbnistva, niti od kod drugod kake podpore.

Graščina sicer obljubuje vsakemu ponesrečencu ob priliki nezgode ga izdatno podpirati, a pozneje navadno pozabi na dane obljube in dotični delavci si morajo podpore šele takorekoč izsiliti.

Škof je namreč sila umazan in, ker je vedno v hudih denarnih stiskah, tudi velik spekulant.

Po postavi bi moral imeti vse svoje delavce zavarovane proti nezgodam, ali vsaj vpisane pri okrajni bolniški blagajni. Pa postave menda za škofa niso veljavne, ali pa si škof misli, da se proti njemu za koni ne smejo izvajati. Zato tudi škof nima niti enega delavca zavarovanega proti nezgodam, čeprav to postava terja in četudi potreba v oigled množici dogodivših se nesreč to nujno zahteva. Kakor sem že rekel, je škof zelo umazan in velik spekulant. Računa tako-le: Ako dam svoje delavce, katerih je okoli 200, zavarovati, me to stane vsak mesec vsaj kakih 200 do 300 K in to bi bil gotovi izdatek. Ako se pa postave izognem in samo ljudem obljubim, da jim bom v slučaju nezgode plačeval primerne prispevke, odpadejo gotovi mesečni stroški, kateri bi šli za zavarovalnino in jaz jih lahko obdržim v žepu. Če se pa kdo ponesreči, se mu pač vrže nekaj kronic, saj naši ljudje so hitro zadovoljni in če bi tudi ne bili zadovoljni, prav gotovo si ne bodo upali nastopiti pravdne poti proti tako visoki glavi kakor je škof. Na ta način ostane torej precejšnja svota v škofovem žepu. Celi okraj se čudi, da ne poseže državna oblast v to vnebovpjijočo zadevo. Ako kmet ima mlinarja ali žagarja, mora plačevati za nju zavarovalnino, škof ima stotino delavcev, pa mu tega ni treba storiti. Če kmet ne plača zavarovalnine natanko o določenem času, takoj ga strogo kaznujejo in ga rubijo, škofu se ne zgodi nič, ker je velik gospod seveda. Slišal pa sem praviti, da smo pred postavo vsi enaki — kmet in gos-pod. Ali obstoji enakost v tem, da enega

tepejo, drugega pa božajo? V našem okraju imamo okoli 200 žag, a še nisem nikoli slišal, da bi se kateri žagarjev ponesrečil, a vendar morajo biti vsi zavarovani; škof ima tudi okoli 200 delavcev, ki so pri svojem delu vselej v smrtni nevarnosti — in izmed katerih se tudi skoro vsak teden kateri ponesreči in poškoduje, a vendar škofa nikdo ne sili, da bi drvarje zavaroval. Če to ni javen škandal, potem se vse neha!

Čudno se mi zdi, da prizadete občine k temu počenjanju molčijo in se na pristojnem mestu ne pritožijo, saj vendar padejo vsi nedorasli otroci ponesrečencev in vsi pohabljeni, ki za delo niso več zmožni v občinsko oskrb. Tudi beseda okrajnega odbora ali zastopa bi bila tu na mestu. Pa meni se zdi, da vsi ti rajše zlezejo pred škofom pod klop, kakor da bi se za koristi ljudstva potegovali. Jaz pa si dovoljujem na tem mestu **slavno državno oblast javno vprašati, kako dolgo bo še ona to početje škofa Antona Bonaventure Jegliča trpela in kedaj ga bo prisilila, da bo tudi on — enaku kmetu, spoštoval postave? Tudi bi vprašal slavno glavarstvo, kedaj bo tudi za ljubljanskega škofa gozdna postava v moč in veljavo stopila?**

Gozdna postava zahteva, da se imajo tam, kjer se je les sekal, lesni odpadki, vejevje in vrhovje iz gozda nemudoma spraviti in sežgati, da se v lesu **smrekov lubar** ne zaredi. Ta zakonska določba se proti kmetom z največjo strogostjo izvršuje; znani so mi slučaji, da so kmetje zategadel morali plačati visoke globe od 50 do 200 K, ako niso v teku nekaj dni vstregli ukazu gozdne oblasti. Za škofa je ta določba nična! Gozdni organi vidijo pri kmetu vse, pri škofu — **nič!** Tam gori v Kokarci, na Menini, na Rogacu, Ostrici, Raduhi itd. pa ležijo že leta in leta debela, vrhovje in ve-

jevje vse vprek in križema, da se človek skozi gozd še preriti ne more, a tu ni nobene nevarnosti, da bi se smrekov lubar zaredil, in nobenega ni, ki bi škofu povedal: **Premilostljivi, tudi za vas je gozdna postava narejena!** Je že pač zadnji čas, da bi se za to zadevo kateri naših državnih poslancev zavzel, in ako ne drugodi, pa na Dunaju dosegel, da bo postava tudi za škofa in ne samo za kmeta veljavna!

Škof ima tudi uradnika, ki je vreden, da se ga spomni in se ga pokaže pred svetom. Pravijo, da je bil svoje dni že Nemec, potem liberalec, sedaj je ponižni sluga — škofove milosti. Tudi o tem možu bo treba povedati resno besedo.

Kmet. *)

Ljubljana, 14. novembra.

Državni zbor.

Včerajšnja seja je bila zopet enkrat pristna avstrijska. Nele, da so bile običajne titulature med poslanci: »svinja«, »Schafsköpfe«, »Lausbuben«, temuč padale so tudi pesti. In vse to se je godilo ob ploskanju krščansko-socialne galerije, kakor bi bila njej prirejena zabava. Dunajski krščanski razgrajaci so namreč pričakovali, da se bodo obravnavali nujni predlogi glede volitev v Favoritih. Toda na vrsto so prišli nujni predlogi zaradi nekaterih dvojezičnih napisov na čeških železnicah. Ko je posl. Stein utemeljeval ta predlog, prišlo je med nemškimi in češkimi radikali do burnih prizorov. Na opetno izzivanje je zaklical poslanec Sehnal poslancu Grösslu: »nemška svinja!« Posl. Stein je skočil k Sehnalu ter ga z vso močjo sunil, da je zletel iz vrst klopij ter padel vznak na mizo stenografov. Prihitita tudi Kutscher in Iro ter suvata Sehnala. Posl. Zázvorka, ki hoče Sehnala bra-

*) Opomba uredništva: Ta dopis smo prejeli od naprednega kmeta. Dopis smo nekoliko popravili, zlasti v stilističnem in slovničnem oziru, sicer ga pa priobčujemo v celoti.

LISTEK.

Marta Bogdanović.

Spisal Josip Knaflič.

Poznega jesenskega popoldne sem se vračal, jezde pohlevno dolensko kljuse, s hribov na hrvaški meji, kjer sem bil posetil prijatelja župnika, ki pase ondi v miru in zadovoljnosti poslednje slovenske ovčice.

Večer se je bližal, solnce je padlo že nizko na zagrnenem horizontu in je pravkar, ko me je vzdignil moj črnogri-vasti tovariš na širokozbokano dobrovo, posijalo nama nasproti izza jasnega trikotnega okna, ki se je odprlo v oblakih, liki božje oko na vso nekam otožno pokrajino, poživilo doline, kjer so počasni ljudje želi ajdo in lomili koruzo, poslikalo z neskončnostjo rdečih barv kostanjeve gozdove, katerih motni, mrzli bager je žarel zdaj kot ogenj in zlato, — in je vrglo bliskajoč plamen na strehe vlaškega sela gori na višavi, da so zagorele, in je zabodlo sedem ostrih mečev doli v bur-novaloveče prsi majke Save, da je brizgnila čez bele bregove gorka, purpurna kri...

Bilo je hladno, in precej močan veter se je začel javiti v kratkih, hitrih sunkih ter mi donašati na uho zdaj od blizu,

zdaj od daleč ukanje mladih pastirjev in mehko, milobno sviranje piščali...

Daleč sem še imel do doma in poganjal sem konja v urnej tek, kar pa nič prav ni šlo, kajti klanec se je strmo nižal in na mokrih ilovnatih tleh so v enomer polzela kopita. Steza, po kateri sem jezdil, je bila samotna in pusta; na obeh straneh rmené, razjedene stene hriba, pred mano vedni ovinki — razrita in čimdalje ožja grapa... Žive duše nisem srečal, ali v najglobljem jarku, v najhujši soteski, kjer bi se ne mogla ogniti dva človeka, sem skoro pojezdil žensko. Bilo je ravno na ostrem voglu pota, in zapazil sem jo uprav, ko je skočila izpred konja in se stisnila v hrib, da me pusti mimo...

Ali jaz sem se ustavil, kajti ta ženska je skrivala obraz v predpasnik in jokala in ihtela, da se je tresla po celem telesu... V prvem hipu sem domneval, da se je morda kaj poškodovala ali se tako prestrašila, toda zaslučil sem takoj drug vzrok njeni boleti: zakaj njen jok je zvenel kakor davna silna tuga, kakor tožba gorjapolne, obupane duše! — In tako mlado, lepo bitje!

Bila je vlaška deklica, komaj šest-najstih let, ljubezniva deklica. Život kakor v kipih naših umetnikov, vrat izredno nežne oblike in odičen s svetlimi stekle-nimi koralami, glavica obtežena z debe-

lima črnima kitama; bosi nogi sta bili vitki in fini, ali orudeli od mraza in oblata teni do belih kolen... Vsa postava je izdajala lepo dekle in zares, ni me prevaril njen zali obraz! Ozrla se je namreč vame za trenutek, zakaj li čakam, ali takoj je zopet povsila glavo in ihtela dalje, ne da bi se ganila. Tedaj sem se vzdramil iz svojega presenečenja in občudovanja in jo sočutno vprašal:

»Kaj tako plakaš, dete?«

Zaman sem čakal na odgovor, le huje je zajokala in jela zdajci glasno vzdihati in tarnati. Ali nisem mogel razumeti teh zadušenih, pretrganih zlogov.

»Aj, sirota!« sem ji govoril. »Potolaži se in povej mi, kaj ti je. Morda ti pomagam...«

Na te besede pa je divje stresnila glavo, z obema rokama zgrabila za lase in s presunljivim vzklikom: Ne! Ne! se zgrudila na blatno, umazano zemljo, kjer je obležala v zamolklem, onemoglem stoku.

Nisem vedel, kaj začeti... To je bilo tugovanje za umreti! Stopil sem s sedla in se sklonil nad njo, da bi jo dvignil. Tedaj pa je ko srna skočila na noge in hotela zbežati. Jaz pa sem jo ujel za roko.

»Ne puštam te, dokler mi ne poveš, kaj te boli. Glej, ti se mi smiliš! Ne bi se sicer toliko brigal... Ti si nesrečna, in jaz bi te rad potolažil. Potoži mi, lažje ti

bode potem... Prosim te.« — Moj pri-govor je jel vplivati nanjo... Ostala je in polagoma se je toliko utešila, da mi je — sicer še vedno v solzah — ko sem jo opetovano vprašal, kako se imenuje, po-vedala:

»Marta Bogdanović.«

»In kam te vodi pot?«

»Domu k majki.«

»Ali kje je tvoja majka?«

»V Novem selu.« (Novo selo je bila vlaška vas na bližnjem hribu).

»Pa od kod prihajaš?«

»Iz Loga. Pri Zaboršniku sem bila v službi.«

»In ondi te je zadela nesreča?«

»Ah, da... Ah, jaz zapuščena!« Zopet se je udala joku in tožbam in dolgo je bila kakor ob pamet... Njena bol je morala biti velikanska! Naposled pa mi je z odkritostjo in zaupnostjo, s katero išče trpeče srce tolažbe in olajšave, povedala vse.

Pri Zaboršniku je služila, da. In z domačim sinkom sta se ljubila. Ljubila, da sta ju sreci boleli — kakor je rekla ona... Ko pa je njena ljubezen z vso nepremagljivo mogočnostjo zatirjala svoje pravice, in sta stopila pred očeta, da bi smela skleniti zakon, je stari zdijval in ubil bi bil oba, da se nista rešila... Ona se je skrila pri sosedovih, sin pa je pobegnil. — Dva dni je čakala, da se vrne, in da

niti, dobi tudi več sunkov. Galerija frenetično aplavdira, hrup je nepopisen. Podpredsednik mora sejo pretrgati. Ko se po četrtni uri hrup poleže, pokara podpredsednik tepene Čeha, ne pa tudi napadalcev. — Posl. Žičkar se pritožuje v imenu slovenskega prebivalstva na Spodnjem Štajerskem in Koroškem zaradi samo nemških napisov na železnica. Govornik izjavi, da je na Spodnjem Štajerskem 81 odstotkov slovenskega prebivalstva. Edini vzrok, zakaj so prepovedani slovenski napisi in slovensko izklicanje postaj, je pač, ker se smatra celi Južni Štajer germaniziranim. Oblasti hočejo tujcem kazati, da na Štajerskem ni Slovencev. Vlada bi bila v lastnem interesu dolžna, da napravi že enkrat konec temu neprestanemu nasilstvu na narodno čustvo slovenskega prebivalstva. Slovenci zahtevajo, da se ne pripozna le teoretično njihovih primitivnih pravic, temuč da se jim pridobi tudi veljava v javnem življenju. Poslanec P o m m e r je zopet klobasaril o nemškem značaju Spodnje Štajerske ter da ljudstvo niti ne pozna slovenskih krajevnih imen, ki se mu zde kitajska. Njegovih izjavjanj pa ni nihče smatral resnim. — Danes je zopet seja.

Parlamentarni položaj.

Avstrijsko, pa tudi nemško časopisje se še vedno bavi z zadnjo Körberjevo izjavo. Ako tudi ni pričakovati direktnega vspeha, zvezal je Körber vsaj zopet pretrgana občila med vlado in strankami. To je dosegel pred vsem s svojim vpludnim in previdnim tonom. To se je pokazalo, ko so tudi češki poslanci z isto zmernostjo, dasi odločno odgovarjali. Do sporazumljenja med Nemci in Čehi je seveda še vedno daleč. Sprava je le tedaj mogoča, ako se eni stranki le to nakloni, kar ji druga dovoli. Pri današnjem stanju pa, ko Nemci niti ne vprašajo, kaj se jim hoče in more dovoliti, temuč le v enomer mlatijo svoj nemški državni jezik, bi to ne bilo sporazumljenje, bi ne bila narodna sprava, temuč le podvrženje Čehov nemški diktaturi. Vlada pa še vedno ni obupala, saj ji daje pogum že ta vspeh, da je po tolikih letih prvič dognala parlamentarnim potom budget, potem se bo tudi ostalo dalo kako dognati. Dasiravno je dr. Herold v imenu Čehov izjavil, da jim ni dosti do parlamenta, premišljujejo vendar vsi trezni politiki o škodi, ki bi jo vsled razbitega parlamenta trpela posebno naša gospodarska pozicija napram sosednjim državam, kjer imajo redno parlamentarno delovanje. Zato pa opazuje vlada na svoje veselje znamenja, ki kažejo od desne in leve zblíževanje, da se ohrani parlamentno delovanje. Seveda, ako bo vlada prihajala s takimi zahtevami, ki jih ne morejo na svojo odgovornost dovoliti ljudski zastopniki, potem si bo sama porušila dobro voljo. Samo 14 dni še ima vlada časa, ker sicer nad. rezervisti doslužijo svojih 8 tednov.

ukreneta kaj za svoje življenje... Danes pa ji je prišel naznanit njegov prijatelj, da je Ivan odšel v Ameriko in da ga več ne bo nazaj. Lep pozdrav ji daje v slovo, a nobene dobre besede, nobene nade! Ali ni to strašno? Ali je kaj čudnega, da že tri dni samo plaka in jadikuje in da že nima več zavesti v duši, ne moči v telesu? Da, čudno je, da še živi!

Gledal sem jo, ko je govorila, kako so se ji borile prsi, kako so drhtele njene ustnice, kako so se ulivale neusahljive solze iz njenih zateklih črnih oči... To je vražja burka, katero je zaigrala usoda s to siroto! Ali videl sem, da ne smem niti grajati niti soditi, ampak da moram pokrepati s tolažbo in napojiti z upanjem dekletovo srce! In rekel sem:

»Marta, ti nimaš prav, da toliko žaluješ. Pomisli! Ali je mogoče, da te je Ivan zares za vselej zapustil? On, ki te je tako ljubil! On, ki te je hotel poročiti! Ali je mogoče, da bi vajina ljubezen na tak način končala? Ne, za nič se nista toliko ljubila. Vidiš, Marta, to ni mogoče! Ti sama tega ne veruješ! Ti samo dvomiš, ali dvomi se vedno... Obupati pa ni nikdar — do smrti ne! Tebe hoče uničiti, da je Ivan šel od tebe, šel brez slovesa... Ali povej, koliko bi bilo bolje, da ti je stisnil roko v slovo ali ti rekel ljubo besedo? Še enkrat huja ločitev! In zakaj je šel? Ker je moral iti! Da je hotel ostati doma, mo-

Carinska debata v nemškem državnem zboru.

Nemški državni zbor ima tudi svojo nepremostljivo oviro v carinskem tarifu. Ta boj se bije že mesece, in centrum je že popolnoma obupal, da se kdaj dožene. Mnogo poslancev je namreč, ki bi sicer radi storili vladi to uslugo, a njihovi volilni krogi so po svojih interesih zelo različnih nazorov. Vsled tega je stavil posl. Aichbichler predlog za spremembo pravilnika tako, da se ne bo več glasovalo z imeni, temuč z listki, po načinu tajnih volitev. Proti taki spremembi so posebno socialni demokratje. Oni trdijo, da bi bila taka sprememba kršenje ustave ter grozijo s 700 poimenskimi glasovanji pri 946 tarifnih točkah. To bi seveda popolnoma onemogočilo parlamentarno rešitev novega carinskega tarifa. Značilno je, da so socialni demokratje stavili za strah — avstrijski državni zbor, kjer pa imajo vsaj § 14.

Najnovejše politične vesti.

Narodnogospodarski odsek državnega zbora je razpravljal včeraj predlogo o žitni terminski kupčiji ter isto sprejel, kakor jo je spreminila gosposka zbornica. — Proti tirolskim učiteljem in učiteljicam, ki so obstruirali v okrajni konferenci v Roveredu za zboljšanje plač, je uvedlo ondotno okrajno glavarstvo disciplinarno preiskavo. — Cesar ne pojde v Budimpešto, kakor je bilo za ta mesec določeno, ker boleha za revmatizmom. — Dva turška dostojanstvenika sta zginila, in sicer Randi Bey, bivši vojaški atašé v Berlinu in Bekir Bey. S sveta so jih spravili bajé na višje povelje. — Minister Szell in Daranyi pred porotniki. Imenovana ministra sta tožila neki socialistični list, ki jih je obdolžil tatvine pri nakupu Csorba — jezera za državo. Ministra sta prišla osebno pričat. — V zadevi Jeronimske afere se vrši prihodnji teden obravnava pri civilnem sodišču v Rimu. Dalmatinci tožijo grofa Coroninija in kardinala Vanutellija. — Italijanska zbornica se otvori 25. t. m. — Za reformo nemškega kazenskega zakonika se je že sestavila komisija. — Rusificiranje Finske. Tri finska sodišča se opustijo, kjer so bili zgolj finski sodniki. Zato se ustanovi za celo Finsko eno apelacijsko sodišče s polovico ruskih sodnikov. — Bodoči deželni maršal za Nižje Avstrijsko bo krščanski sociallec; propaganda se dela baje za Luegerja. — Belgijskemu prestolonasledništvu se je odpovedal grof Flandern na korist svojemu sinu Albertu.

Dopisi.

Iz Ljubljane. Z ozirom na poročilo v »Slov. Narodu« z dne 17. oktobra

ral bi pustiti tebe. Daleč, daleč je šel, res je, ali dobro je storil. To bo omehčalo očeta! In veruj mi, da on sam ga še pokliče nazaj... In Ivan se bo vrnil in ti boš zopet njegova, ker te ljubi, — to so mi povedala tvoja usta... Le pojdi domov in počakaj pri majki, kmalu boš prejela od svojega Ivana — veselo vest, da, pri Bogu! saj ne more biti drugače... In ne pozabi, da je tudi on v bedi! Vidva sta oba žalostna, ali žalosti sledi veselje. Vedno ne sije solnce, Marta! Poglej na nebo — mrak je zdaj tam gori in oblaki, ali jutri zarana bo svetilo kakor velik biser!

Ah, kako me je gledala! Tako gleda umirajoči v zdravnika, tako gleda ptiček v tebe, kadar mu odpiraš gajbico, tako gleda skozi temno noč gorja in obupa v nade poslednjo zvezdo človeška duša...

In Marta je upala. Roke pritisnjene na bolne prsi, žejna usta polodprta, z očesom ne trenivši — tako je stala pred mano in poslušala moje besede. In njeno obličje je postajalo mehkeje in topleje in zdajci, ko sem umolknil, je zaplaval na njem smehlaj — truden in slab sicer ko večerni žarek, ali tudi lep in miren ko večerni žarek.

»Ah, zdaj mi je, kakor da sem se prebudila iz strašnih sanj. Resnica ni tako grozna... Ali bolečina je velika, ker je prva! Minulo moje življenje je bilo liki

t. l. šte. 239 pod »Iz Zagorja na Pivki« prosim v smislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862. na tam označen način priobčiti sledeči popravek:

Ni res, da bi bil n. postajevođa I. Škerjanec 1.) v Knežaku, ko je ustavil takozvano »balinigro«, nastavil nekemu fantu bajonet na prsi; 2.) da bi bil nekega fanta, katerega je ustavil, ker ta ni imel luč pri vozu, zato, ker mu takoj povedano ime ni verjel, začel tepsti in s svojim orožjem suvati in mu pri tem prizadejal znatne rane, naposled povrh tega tudi poškodoval vole, katere je pustil spreči in jih peljati v Knežak; 3.) da bi ga bili fantje iz Knežaka nekoč s kamnjem pogнали v tek; končno 4.) da bi bil nekoč v letošnjem predpustu v neki gostilni s samimi priznanimi pijanci vince srkal toliko časa, da se mu je začelo vrteti v glavi in da je začel z omenjenimi pijanci plesati. —

Res pa je: k 1.) da je držal n. postajevođa Škerjanec, ko je bil ustavil »balinigro«, puško v bilanci, kakor je za take slučaje predpisano; k 2.), da ustavljeni fant, spremljeval svoj voz, 600—800 korakov za očetovim, svoje ime nikakor ni hotel povedati, da je svoje vole pogнал večkrat z največjo silo z bičem proti postajevođji, tako, da je moral ta vsakokrat skočiti v stran, da ni bil podrt od volov na tla; da je končno Škerjanec vzel fantu bič iz roke, pri čemer se je ta sam zadel v bajonet od po predpisih v bilanci držee puške in si prizadjal na koži palca malo prasko; da je potem fant z neko palico tolkel po volih, na kar je Škerjanec, pred vozom stoječ, z bičem vole od sebe odrival, in naposled, da je fant šele sedaj, ko je spoznal brezuspešnost svoje trdovratnosti, povedal svoje ime in svoje bivališče, na kar mu je bil dan bič nazaj in se mu ni več branilo voziti dalje; k 3.) da se ni izvršil nikdar taki napad na n. postajevođa Škerjanca in k 4.) da je bil n. postajevođa Škerjanec sicer edenkrat v letošnjem predpustu, zunaj službe, navzoč pri neki plesni godbi, toda v družbi dostojnih Zagorcev; in je šel jeden pot plesati s soprogo nekega tamošnjega posestnika in eden pot, ker ravno ni bilo nobene plesalke na razpolago, z nekim, njemu dobro poznanim fantom, in da pri ti priliki ni sabla odložil in sicer z opravičenim namenom.

Kostenzer, ritmojster.

Z Vrhniko. Dne 9. novembra je praznoval naš prezasluzni in vrli gospod nadučitelj in vodja Vinko Levstik 40letnico svojega službovanja. Na povabilo župana g. G. Jelovška in učitelja g. Stojca zbrala se je vsa vrhniška inteligenca v gostilni Mantova. Bilo je navzočih 57 oseb. Po 7. uri pride g. jubilar v spremstvu svojih tovarišev, pozdravljan s klici: »Živio Levstik!« Vrsto napitnic in govorov odvarja g. župan, pozdravljajoč g. slavljenca, kateri že 27 let službuje na Vrhniku, z vznesenimi besedami ter se zahvaljuje navzo-

sladka bajka. Zdaj hočem trpeti, pa tudi upati hočem. Bog me ne bode zapustil!

Še enkrat je globoko vzdihnila, kakor da si hoče odpahnuti poslednje breme s srca, potem se je naglo sklonila, rahlo poljubila mojo roko in stekla po jarku navzgor.

Noč je... A tvoja noč naj izgine in sijaj ti solnce, Marta!

Dolgo časa nisem pozabil Marte, toda polagoma me je zapustil spomin na njo. Ah, človek ima za lastne bridkosti toliko brige!

Snežnega zimskega dne pa dobim v gostilni popa Miljanoviča iz Novega sela, dobrega znanca. Moje prvo vprašanje je bilo za Marto Bogdanovič.

»Marta Bogdanovič, nesrečnica? Pred tednom je umrla v otroški postelji — in dete ž njo... Gospod jedini je še usmiljen!«

Pop Miljanovič je jezno izpraznil kupico in zapazivši, moj osupli obraz, je nadaljeval:

»Kako naj je prestala sirota? Že pred porodom je bila ob vse življenje, kakor senca... A Zaborščnika naj vzame vrag, oba! Stari je trinog, mladi pa šleva... Sramota je to!«

In potem je govoril župnik Miljanovič še ostre besede zoper oholost in krutost slovenskega kmeta...

čim gostom, kateri so se vsi brez izjeme odzvali povabilu in s tem pokazali, kako visoko spoštujejo g. jubilanta. Slednjič pozove vse navzoče, da dvignejo njemu v čast svoje čaše, kar se z navdušenjem zgodi.

Tovariš g. Stojec objavi v kratkih potezah životospis g. slavljenca. G. Vinko Levstik se je rodil 22. januarja 1844 v Sodražici na Dolenjskem. Kot deček pohajal je v domačo šolo. Že tu je pokazal posebno veselje do učenja. Pozneje se je podal v Ljubljano. Tu je dovršil 3 realke. Ljubezen do nežne mladine izvabila ga je v učiteljske. Na tem zavodu je posebnost kazal nadarjenost do godbe. Učiteljske je dovršil l. 1862. V teku 40 let je služboval na 4 mestih in sicer: na Dobrovi, v Dobropolji, Trebnjem in 27 let kot nadučitelj in voditelj na Vrhniku. — Potem popisuje g. govornik žalostne čase za ljudskega učitelja v dobi konkordata, v katerih je živel tudi g. jubilar. Višje šolske oblasti so uvaževale njegovo neumorno pridnost in nadarjenost. Podelila se mu je v oktobru l. 1875. nadučiteljska služba na prijazni Vrhniku z letno plačo 650 gld. To je bila v tistem času največja plača na Kranjskem. Izvanredna čast ga je tudi doletela, ko je 6 let opravljal službo c. kr. okrajnega šolskega nadzornika za okraj ljubljanske okolice. Nazadnje povzdigne na čast zbranemu ljubljanskemu voditelju v imenu zbranih učitelstva in navzoče gospe svoje čašo ter mu zakliče: »Na mnogaja leta!« Predsednik krajnega šolskega sveta, g. Josip Lenarčič, napije g. jubilaru kot neumornemu učitelju ter prijaznemu članu družbe. Istotako proslavlja tudi sodni svetnik g. Bogd. Kobal današnjega slavljenca kot vzor učitelja-vzgojitelja. Gospod slavljenec se zahvali zbranemu učiteljstvu, kakor tudi vsem navzočim za izkazano mu čast z iskrenimi besedami. S tem je bil oficijalni del slavnosti končan.

Sedaj pak se je razvila neprisiljena zabava, h kateri so mnogo pripomogle lepe pesmice, izvajane od našega vrlega čitalničnega pevskega zbora pod spretnim vodstvom g. Stabla.

Pozno v noč smo se razšli, želeč našemu priljubljenemu g. vodji, da bi še mnogo let zdrav in čil deloval v novem šolskem posloju, katero se začne prihodnjo spomlad graditi. **R. Z.**

Obrambna sredstva proti klerikalizmu.

(Dalje.)

Načelno stališče cerkve napram ženstvu je vsekakor nenaravno in je tudi protikristijansko.

Kristus in njegovi učenci so občevali z ženskami zaupno in prijateljski, ker so smatrali ženo za ravnopravno bitje in za prvo pomočnico možev. Klerikalizem pa ne priznava ženski ravnopravnosti in ravnovednosti, nego vidi v njej bitje, ki je vsled svojega spola nevarno duši. Teologični in zlasti asketični spisi ponavljajo vedno svarilo: Cave mulierem, čuvaj se ženske in ničesar bolj ne zaničujejo in ne zasramujejo, kakor ženstvo. Kdor je kdaj pregledal kako »Življenje svetnikov«, našel je za to sto in sto dokazov.

Klasičen izgled pa daje brewir, oficijalni molitvenik katoliških duhovnikov, ki slavi sv. Alfonza de Gonzaga, da svoje lastne matere ni hotel pogledati, samo da prepreči nečiste izkušnje.

O drugih svetnikih se pripoveduje v cerkvenih spisih, da je bila njihova čistost tako velika, da so se kot dojenčki branili sesati, ker se niso hoteli dotakniti materinih prs.

To se v katoliških spisih navaja v vzpodbudo in v posnemanje, dasi vidi zdrav in nepokvarjen človek v teh trditvah sramotno pačenje naravne razmerja med možem in med žensko. Tacih izgledov in naukov kar mrgoli v tistih »vzpodbudnih« spisih, ki jih duhovščina razširja in s katerimi se je izprija zdravo mišljenje ljudstva.

Take povesti so le praktične posledice načelnega stališča, ki ga zavzema klerikalizem napram ženstvu. Načelno stališče se spozna iz spisov raznih imenitnih cerkvenih pisateljev.

Aleksander Hales, znameniti sholastik, učitelj sv. Tomaža Akvinskega, je učil glede razširjanja vere, da je božji nauk od Boga prešel na Kristusa, od Kristusa na moške in šele od moških na ženske, nasprotno pa da je hudičev nauk prešel najprej na ženske in od žensk na moške.

Sv. Anzelm, nadškof v Canterbury, tudi znamenit cerkven učenjak, uči, da je ženska sladko zlo in hudičev kvas,

da ni nič škodljivejšega kakor je ženska, a pod belo kožo da je polna gnusobe. Zensko primerja volkulji, ženska je smrt duše, a vsak oženjeni mož je v njegovih očeh nesrečen.

Nadškof v Tursu, Hildebert, vneti zagovornik celibata, je tudi učil zaničevanje ženstva, češ: »Ženska je nezvesta, je umazana, vredna okov; njen duh je malo zaveden, nestalen, brezbožen in poln strupa. Ženska je hudobna kača, življenju nevarna jama, premikajoče se brezno; vse vzame v sebe, vse vara, vsi jo lahko dobe; ženska je strašen ponočen ptič, odprta vrata, pot, po katerem se dostikrat hodi; bolj žgoča je kot ogenj, krvolednejša kot gad« — itd. itd.

To zaničevanje ženstva sta spravila v popoln sistem papeška inkvizitorja, do minikanca Henrik Institutoris in Jakob Sprenger v razupitem svojem delu »Hexenhammer«, v katerem sta zbrala vse, kar so odlični cerkveni pisatelji vedeli slabega povedati o ženskah.

Oficijalno stališče teologije je, da je ženska le nekaj polčlovek, hudobna, ničvredna kanalka, orodje hudičeve, bitje, ki je od nog do glave samo vrv, v katero lovi duše.

Na istem stališču stoji oficijalno bogoslovje tudi danes. Sv. Alfonz Liguori uči ravno tako, da se morajo poštenemu kristjanu ženske studiti, kakor so to učili njegovi predniki in Liguori je danes merodajna kapaciteta v cerkvi, avtoriteta v vseh zadevah.

Mi pa se vprašamo: kako je mogoče, hov-morala, ki hoče biti kistijanska, uči zadn: zasramovanje in zaničevanje ženstva. Odgovor ni težak. To zaničevanje enstva, nastalo iz pretirane askeze, se je ohranilo in zadobilo veljavo vsled nekristijanskega in nenaravnega stališča, na katero je bilo z uvedbo celibata postavljeno katoliško duhovništvo.

Dnevne vesti

V Ljubljani, 14. novembra.

— **Volitve na Koroškem.** V okraju Trbiž-Podklošter so Slovenci kandidirali poštarja g. Franca Ehrlicha. Ta je dobil le 174 glasov, njegov nasprotnik dr. Abuja pa 430 glasov. Značilno pri tem je, da g. Ehrlich niti v svoji domači občini ni mogel dobiti niti polovice oddanih glasov. To pač priča, da ni bil srečen kandidat.

— **Po shodu v Kostanjevici.** Piše se nam: Žal naj bo vsakemu naših, kdor se ni udeležil shoda v Kostanjevici. Res je v soboto deževalo in je bilo misliti, da shoda ne bo, a v nedeljo je bilo brez dežja. Dosti se nas je zbralo. Zaradi užitka, ki nam ga je podal ta shod, je bilo vredno tudi z daleč potovati ta dan v Kostanjevico. — Dosti je bilo znano, da so hoteli imeti v Kostanjevici pred nekaj tedni duhovniki shod za svoje posvetne pristaše. Ta shod so naši razbili. Pričakovati je tedaj bilo, da nam duhovniška stranka na našem shodu vrne, kar so ji naši pred par tedni nemilega storili in da se bodo zbrali tudi iz najbolj farških krajev. Torej zanimiv dvoboj. Gledati je bilo, kdo bo močnejši. Pa bilo nas je dosti vzlic blatnemu vremenu in dobro smo se imeli. Blato na cesti je bilo dobro za naše nasprotnike, da so mehkeje padali, ko so se morali seznaniti z njim. Mlajši duhovniki so vabili na shod svoje ljudi. »Iz vsake hiše mora vsaj eden priti«. In na dan shoda se je postavilo, včevši starega Kerina od Sv. Križa, petdeset fantov s kapelanoma iz Kostanjevice in od Sv. Križa, kot voditeljema v boj. Dvoboj je bil res zanimiv, zanimiv zaradi tega, ker ni bilo kam udariti. Naši reditelji, najmočnejši mlajši in starejši možje, so imeli težke stališče. Udariti take 20letne šibke fantke, ako se ti spozabijo in rabijo silo, bi bilo prehudo, oba kostanjeviška zdravnikarimata dosti bandaž. Vršilo se je, kakor je že bilo popisano, vse lepo. Jeden naših je dobil z nožem rano; farovski so nože rabili. Potem je pa bilo kmalu konec komedije. »Prokleti farji« in kapelan Rezar, glavni hujskač, je dobil najlepše klofute in v mlako ob cesti so ga vrgli in mu dali brco, ki ga je vrgla na farovško dvorišče. Kapelan od Sv. Križa je dobil sunke, da bo močno sv. Roku podoben in bežal je na farovško dvorišče. Napadalec z nožem je dobil, kar mu je šlo in drugi katoliški fantje so bili blatni, pohojeni in tepeni. Kapelan Rezar, ki je začetkom zbora koračil pred svojo vojsko kakor petelin, se je na farovškem dvorišču mraza tresel kakor moker koder in potem hitro zlezel v postelj. Kapelan od Sv. Križa je pa komaj hodil. Solznih oči je bil. Zal fant je, pa

vajen ni še, biti tepen. Stari Kerin je bil ves hripav in blaten. Hrbet tega starega moža se je tudi seznanil s cestnim blatom. In Kerin je imel svojo najlepšo suknjo »od štofa« na sebi. Mati je bila doma baje prav huda nanj ter ga v postelj poslala in ga z vinom po hrbtu mazala. Duhovniki so vabili, ljudstvo jih ni ubogalo. Iz Št. Jerneja jih je bilo malo. Frandič iz Stare vasi se je pripeljal in potem ježno odpeljal; sram ga je bilo, da je ubogal take fantičke, kakor sta ta dva kaplana in sram ga je bilo, ko je stal med fantički, katere so pri naboru izvrgli. Može pa so stali tam pred odrom in pazljivo poslušali. V svinjak so hoteli naši mlajši reditelji oba kaplana zapreti, in z veselo roko so kmetski mlajši možje dajali kapelanoma zausnice. Tista svetost duhovnika ni branila pred klofutami. In nebeški strop se ni udril, zemlja se ni stresla in odprla ter pogreznila v »peklo« se strahovalce napadalec v noži. Sv. Mihael je menda tudi ravno pri dobri južini sedel in ni prišel na pomoč Rezarju, ki je v mlaki ležal za njegovo pomoč prosil. Za župnika g. Pavliča je moralo biti lepo videti iz farovškega okna, kako katoliška duhovnika klofute in sunke dobivata. Koliko gorkih pa v besedi sta morala ta dva fantiča-kaplana slišati, to popisati bi preveč prostora rabilo. »Prokleti farji« se je tako prostodušno reklo, kakor časih »dobro jutro« ... Sejali so veter, sedaj žanjejo vihar.

— **Zlato poroko** praznovala bode jutri v krogu svoje rodbine inženergosp. Nadeniczek in njegova soproga. Na mnoga leta!

— **Na Črnučah** na Dobravčevem vrtu nasproti Rogovilčevi gostilni cveto tri jablane!

— **Nezgoda na pašniku.** Včeraj popoldne je v Zadvoru, občina Dobrunje ponesrečila 3 $\frac{1}{2}$ leta stara deklica Ivana Habičeva. Na pašniku, kjer so otroci napravili ogenj, je prišla preblizo ognja, da se ji je unela obleka. Deklica je zadobila hude opekline. Prepeljali so jo v bolnico.

— **Na Jeličnem vrhu nad Idrijo** je zakotnik Jakob Demšar iz hudobije dne 11. t. m. ob 11 $\frac{1}{4}$ uri ponoči posestniku Matevžu Govekarju zažgal hišo in potem zbežal brez sledu.

— **Cigani na Notranjskem.** Pred kratkim je prišla kakih 15 glav broječa ciganska tolpa na Rakek, a je že na vse jutro odrinila in sicer v Windischgraetzove gozde. Orožniki so cigane zasledovali in jih srečno vjeli. Izkazalo se je, da je ta ciganska družba v raznih krajih kradla; pri D. M. v Polju na pr. je pred kratkim ukradla 200 K. Cigane so orožniki izročili sodnji v Cerknici.

— **Uboj.** V Svetinjah pri Sv. Urbanu blizu Ptuja je zaklal kočarjev sin A. Markež tamošnjega kmeta F. Murkota.

— **Panorama.** Neapol in Benetke smo že videli v panorami, zdaj sledita Turin in Milan z vsemi svojimi arhitektoničnimi krasotami, kakor jih nudi samo domovina umetnosti — Italija. Odveč bi bilo, opozarjati posebno na to serijo, dobre stvari ni treba hvaliti. — Da si tudi nemoviti ljudje in učenci lahko večkrat ogledajo razstavo, se priporočajo cenene vstopnice v abonementu.

— **Podružnica stavbinskih delavcev v Ljubljani** priredi v nedeljo, dne 16. t. m. dopoldne v gostilni gosp. Lisjaka pri klavnici javen društveni shod.

— **Zaprli so brezposelno deklo** Marijo Trillerjevo, ker je pri strankah, kjer je služila, kradla perilo. V njenem stanovanju so dobili mnogo perila.

— **Trpinčenje živali.** Janez Podržaj, hlapec pri Oroslovu Dolencu v Wolfvovih ulicah, je včeraj v Velikih dolnarskih ulicah neusmiljeno pretepaval konja. — Včeraj zvečer so v Križevniških ulicah trije paglavci ujeli mačka in ga tako pretepavali s palicami, da je bil ves krvav in da so mu zlomili nogo. Zaradi svoje surovosti se bodejo morali zagovarjati pred oblastvom.

— **Tatvina.** Gledališkemu igralcu Leopoldu Rosenbergerju, stanujočemu na Valvazorjevem trgu št. 6, je bilo včeraj iz zaklenjene sobe ukradenih 36 žepnih robcev, zaznamovanih z monogramom A. M. Njegovi ženi je vzel tat črn ženski pas in čipke.

— **Izgubljene reči.** Na poti od Mestnega trga do Fužin in nazaj je iz-

gubil prevoznik F. N. ponošen, rujav havelok. — Na Marije Terezije cesti je izgubila neka gospodična denarnico z manjšo svoto denarja.

— **Društvena godba** priredi v soboto, dne 15. novembra, ob 9. uri zvečer koncert v »Narodni kavarni«. Člani prosti. Nečlani plačajo vstopnino 40 vin.

* **Najnovejše novice.** Rudokop se je zasul v Misolinovacu pri Belovaru. Mnogo delavcev je težko ranjenih. — Vulkan Santa Maria v Guatemali je začel silovito bruhati. Štiri vasi so popolnoma razdžane, tudi več oseb je ponesrečilo. — Mlada ljubezen. V Lvovu je streljal 15letni brviski vajenec Maticki na 14letno hčer nekega trgovca, ko je šla iz šole. Vzrok: užaljena ljubezen. — Trahomska epidemija razsaja med vojaštvom v Trstu. Dosedaj je obolelo 120 vojakov. — Ustrelil se je v Zagrebu nadporočnik Kovachevič. — 8 oseb je utonilo. Blizu Rostocka se je prekučil čoln, v katerem se je vozilo več oseb za zabavo. Osem jih je utonilo. — Na smrt obsojeni — oproščeni. V New Yorku je bil sin generala Molineuxa obdožen zastrupljenja. V preiskavi je bil tri leta in devet mesecev ter enkrat tudi na smrt obsojen. Pri revizijski obravnavi pa je bil te dni oproščen. Proces velja 175 000 dolarjev.

— **Minister in kmet.** Danski poljedelski minister, Ole Hansen, ima sicer sedaj naslov ekselencen, toda živi kakor prejšnji, po kmetu. Te dni so ga srečavali ljudje, ko je sedel na vozu s premogom ter zadovoljno pušil iz svoje kratke pipe.

— **Odlikovan in zaplenjen.** V Carigradu je izišla jako zanimiva knjiga: »Les finances de la Turquie«, ki jo je spisal A. Moravec. Sultan je odlikoval pisatelja z velikim kordonom medžidijskega reda, toda hkratu je turška cenzura za plenila Moravčevo knjigo. — O državnem turškem denarju se v Turčiji ne sme govoriti.

— **„Grof“ Matuška.** V Liptavi na Ogrskem je služboval kot prvi tajnik pri komitatu mož, ki se je imenoval grof Matuška. Bil je za velikim županom prva oseba. Sedaj pa se je dokazalo, da je to navadni slepar, Matušek, ki je predsedal zaradi tatvine že štiri leta, češ, ter so ga ogrske oblasti tudi zasledovale zaradi raznih sleparij in poneverjenj. Tako vplivno službo je dobil le s pomočjo ponarejenih spričeval. V svoji službi je ponaredil 70 javnih dokumentov ter izginil. Žena, ki je iz ugledne rodbine, ni slutila, da nima pravega grofa.

— **Šest centov za ljubezen.** Pri newyorškem nadsodišču so obravnavali zadevo gospodične Jennie Blasco proti Williamu J. Sloane, katera je slednjega tožila na plačanje odškodnine v znesku 25 000 dol., ker je slednji ni hotel poročiti, dasiravno jej je obljubil. Sodnik Leventritt pa njeno užaljeno ljubezen ni tako visoko cenil in jej je prisodil — celih 6 centov odškodnine. Sloane se je namreč seznanil z nadepolno krasotico v neki noči, ko je deževalo. Takrat je je ponudil dežnik, ne pa srce, kar je pri sodišču tudi dokazal. Sloanejev zastopnik je ponudil gospodični Blasko 6 centov, katero svoto pa velikodušno ni hotela sprejeti.

— **Britsko bibliško društvo** bo v kratkem obhajalo stoletnico svojega obstanka. V tem času je izišlo v zalogi društva 159 milijonov iztisov sv. pisma (ali na leto nad 1 $\frac{1}{2}$ milijona iztisov) v 350 raznih jezikih. Razven tega je izišla posebna izdaja sv. pisma za slepce, ki je bilo natisnjeno tudi že v 60 jezikih. Knjige so po čuda nizki ceni. Slovensko sv. pismo iz te družbe se pa še odlikuje v tem, da je v njem čista, pravilna slovenščina.

— **Pogoltnil je živo ribico** in se je vsled tega zadušil v četrtek 11leten sinko krznarja Novotnega v Lesenem mlinu pri Jihlavi. Igral se je z živimi ribicami, eno je dal v usta in ta mu je spolznila v sapnik.

— **Velikanski dobički trusta za jeklo.** Ameriški ravnatelj trusta za jeklo so minoli terek naznanili o dobičkih trusta tekom avgustovih devetih mesecev. V mesecih juliju, avgustu in septembru znašali so trustovi dohodki 36,764.643 dol., dočim znašajo skupni dohodki zadnjih devetih mesecev 101,142.158 dol.

— **Zakoni in ločitve na Francoskem.** Lansko leto se je sklehilo na Francoskem 303 469 zakonov, za 4385 več kot leta 1900, in sploh največ dosedaj v enem letu. Zato pa je tudi število ločenih zakonov naraslo od 7157 na 7741, kajti ločitve zakona se menda nikjer tako lahko ne doseže, kakor na Francoskem.

— **Samomor pred poroko.** V Karlovi cerkvi na Dunaju so čakali zbrani svatje na poroko učitelja Schusterja s hčerjo bogatega stavbenika. Točno ob napovedani uri pa je prišel sel sporedit, da se je ženin ustrelil. Samomor je storil, ker mu je tašča branila, obdržati pri sebi svojo mater.

— **Roman dveh sester.** Pred dvajsetimi leti sta se poročila v Parizu

cunjarja J. in Marija Leprez. Dobila sta dvojčki Marijo in Lojzo. Zakonska pa sta se kmalu po rojstvu obeh deklic sprla ter se razšla, vzemša vsak po eno deklico. Lojza je stanovala zadnji čas kot lepa 20letna blondinka pri svojem ljubčku, mizarju Riguetu. Bila pa je ljubosumna, ker je zvedela, da hodi njen ljubček še neko drugo deklico obiskavat. Zato mu je sledila zvečer ter ga res zalotila s črnolaso deklico njene starosti. Vsa besna je naskočila svojo rivalinjo ter jo z nožem ranila na obrazu. Policija je vse tri odvedla na komisariat, kjer so jih zaslišali. In tukaj sta rivalinji zvedeli, da sta si sestri.

— **Chaillu-ove žene.** Slavni afriški potovalec Chaillu je predaval te dni v Petrogradu ter povedal med drugim, da je ob priliki svojega potovanja v Afriki dobil 2200 ženitovanjskih ponudb. Neki črni kralj mu je nekoč ponudil 753 mladih deklet. Mlad učenjak se je prestrašil ter dejal kralju: »O gospod Veličastva! Nikakor si ne zaslužiš toli vznesenega daru. Vse 753 so izbrane krasotice, toda jaz vem, da se zamerim ostalim 752 dekletom, ako bi si eno izbral — in tega vendar nečem«. — Prav, torej si jih vzemi vse, je dejal resnobno kralj. Nato je padel Chaillu na kolena ter prosil usmiljenja. Chaillu je predavanje končal: »Evropejec ima težavno volitev med dvema Evropejkama, kako pa šele, kadar ima voliti med 753 dekleti ali eno ali vse.

Društva.

— **Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi** ima dne 29. listopada t. l. ob 6 $\frac{1}{2}$ uri zvečer pri »Choděry« občini zbor s sledečim programom: 1. Poročilo tajnika. 2. Poročilo blagajnika. 3. Poročilo revizorja. 4. Volitev predsednika, dveh članov odbora in treh namestnikov. 5. Prosti predlogi. Prosti predlogi naj se po čl. 19. društvenih pravil do 21. listopada pismeno prijavijo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 14. novembra Poslanska zbornica razpravlja danes o dogodkih pri volitvi v okraju Favoriten. Govorili so doslej najprej Gessmann, potem Pernerstorfer, ki je dejal, da je Lueger največji »šuft« na svetu in ministrski predsednik Körber. Najbrž ta razprava tudi še danes ne bo končana.

Dunaj 14. novembra. V notranje-politični krizi se bliža odločitev. Ministrski predsednik Körber je bil včeraj pri cesarju, a dobil je samo desetdnevni rok za parlamentarno rešitev načrta o pomnožitvi armade. Vse kaže, da v tem času ne more ničesar opraviti. Sicer se govori še vedno, da se za kulisami pripravlja nova koalicijska, kateri bi pristopile vse velike stranke in o koalicijskem ministristvu, kateremu bi stal na čelu Körber ali posebno verjetna ta kombinacija ni. Dosti verjetnejše je, da po preteku 10 dnevnega roka pojde ali parlament ali pa Körber.

Dunaj 14. novembra. Za danes je bil sklican proračunski odsek na sejo, a ni bil sklepčen. Sinoči bi bil moral imeti ustavni odsek sejo, pa tudi ni bil sklepčen.

Dunaj 14. novembra. Češki namestnik grof Coudenhove je na poziv ministrskega predsednika prišel sem. To se spravlja v zvezo z vladnimi pogajanjmi s Čehi.

Dunaj 14. novembra. Listi zatrjujejo, da cesarjeva bolezen ni čisto nič nevarna. Zajedno pa prinašajo oficijalno naznanilo, da tudi v ponedeljek ne bo avdijske.

Dunaj 14. novembra. Deputaciji krojačev iz vseh dežel, ki je zahtevala, naj se izdelovanje uniform za državne železnice prepusti zadrugam, je minister Wittek obljubil, da ustreže tej želji kolikor bo mogoče.

Praga 14. novembra. Policija je danes aretovala revizorja svetovavclavske posjilnice, Henrika Bilija, ker je Drozdov sokrivec.

Budimpešta 14. novembra. Vlada je predložila parlamentu zakon glede zvišanja civilne liste. Szell je zahteval, naj se načrt takoj odkaze pristojnemu odseku. To je obudilo vihar. Ratkay je ostro napadal vlado, češ, zakaj ni kralju pojasnila, kako revna je Ogrska; ko bi bila to storila, bi kralj sam ne bil dovolil, da se zahteva zvišanje njegove dotacije.

Borzna poročila.

Dunajska borza

dne 14. novembra 1902.

Skupni državni dolg v notah	101.05
Skupni državni dolg v srebru	100.85
Avstrijska zlatna renta	120.55
Avstrijska krona renta 4%	100.10
Ogrska zlatna renta 4%	120.40
Ogrska krona renta 4%	97.55
Avstro-ogrsko bančne delnice	156.6
Kreditne delnice	868.25
London vista	239.20
Nemški državni bankovci za 100 mark	116.97 1/2
20 mark	23.41
20 frankov	19.07
Italijanski bankovci	95.10
C. kr. cekini	11.33

Žitne cene v Budimpešti

dne 14. novembra 1902.

Termin.			
Pšenica za april	50	"	7.51
Rž " april	50	"	6.53
Koruzna " maj	50	"	5.75
Oves " april	50	"	6.36

Efektiv.

Nekaj vinarjev višje.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 13. novembra: Jožefa Podkrajšek, za-
sebnica, 61 let, Žabjak št. 12, kap.

Spominjajte se dijaške in ljudske kuhinje pri
lgrah in stavah, pri svečanostih in oporokah,
kakor tudi pri nepričakovanih dobitkih.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m. Srednji srčni tlak 736.0 mm.

Nov.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempera- tura v C.	Vetrovi	Nebo	Predvi- da v 24 urah
13	9. zvečer	743.1	5.0	sr. svzhod	jasno	
14	7. jutraj	744.4	3.0	sr. svzhod	skoro jas.	
	2. popol.	743.7	7.0	sr. jvzh.	del. oblak	0.0 mm.

Srednja včerašnja temperatura 7.1°, nor-
male: 4.1°

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze najiskre-
nejšega sočutja kakor tudi za krasne
cvetlične darove, ki so nam ob smrti
naše toli ljubljene matere, oziroma tašče
in stare matere, gospe (2833)

Marije Malitsch
rojene baronice Herbert

iz vseh slojev mesta došli, izrekajo ža-
lujoči ostali globoko čuteno zahvalo.

Ljubljana, dne 14. novembra 1902.

Zahvala.

Za mnogobrojne, od blizu in daleč
nam došle dokaze prisrčnega sočutja
povodom smrti naše iskreno ljubljene
hčerke, oziroma sestre, svakinje in tete,
gospice (2822)

Ljudmile Černe
učiteljice na Raki

izrekamo za darovane lepe vence, za
mnogobrojno zadnje častilno spremstvo,
svojo najtoplejšo in najiskrenejšo za-
hvalo ter prisrčni „Bog povrni!“

Ljubljana, dne 13. novembra 1902.

Globoko žalujoča rodbina
uraja Černe.

Zodlokom c. kr. deželnega sodišča
v Gradcu z dne 24. oktobra 1902
opr. št. S 16/2/140 se je konkurz,
razpisani na premoženje gospoda
Friderika Hodscharja, v spora-
zumljenju z vsemi upniki, ki so bili za-
dovoljeni (155 C. O.), razveljavil in imeno-
vanemu se je zopet priznala popolna
prostost, s svojimi rečmi razpolagati. (2822)

Mlad knjigovez

Slovenec, išče takoj službe.

Naslov: Plochl, Gradec (Štajersko),
Carl Ludwig Ring No. 9. (2819-1)

Na lovu na Rožniku

so bili v četrtek izgubljeni trije majhni,
rumeni jazbičarji. — Kdor jih dobi,
naj jih proti primerni nagradi odda na
Franca Jožefa cesti št. 5, v komptorju
(v pritličju) pri g. Jos. Pleiweisu. (2791-3)

Franc Wilhelmov odvajajoči čaj

FRANCA WILHELMA

lekarnarja, c. kr. zalagatelja
Neunkirchen, Spod. Avstrijsko

se dobiva v vseh lekarnah v zavrtkih
po 2 K avstr. velj. c (2721-1)

Kjer se ne dobi, se pošlje na-
ravnost. Poštni colli = 15 zavit-
kov K 24, franko na vsako avstr.-
ogrsko pošto postajo.

Kot znamenje pristnosti je na zavrtkih vtisnjen grb
trške občine Neunkirchen (devet cerkv).

Izjava.

Tem potom prekličem ovadbo, koja
sem 16. oktobra t. l. napram poslovdju
poštne nabiralnika na Uncu, g. Avgustu
Belletu, slav. poštne ravnateljstvu v
Trstu predložil, kajti jaz nisem imel ni-
kakcega povoda tako postopati. Resnici na
ljubo potrjujem tudi, da storjeno obžalujem.

Unec, dne 12. novembra 1902.

(2832) **Ivan Papler, organist.**

Prošnja!

Vsled nesrečne pogodbe z g. Urban-
cem imamo štiri stranke stanovanja brez
luči in zraka. Zato sem primorana, za tri
stranke stanovanja iskati, in sicer: stano-
vanje s sobo in kuhinjo, stanovanje s 4
sobami in pripadki, in stanovanje z dvema
sobama in pripadki **za takoj.** (2814-2)

Ponudbe prosim poslati na **Marijo**
Potočnik, sv. Petra cesta št. 5.

Poskusite

J. Klauer-jev, Triglav

naravni rastlinski liker:

Ogreva in oživlja želodec in teló.
Probuja tek in prebavo.
Daje dobro spanje. (415-225)

Edini založnik in imetnik:

Edmund Kavčič v Ljubljani.

Trgovina z železnino (2362-6)
Andr. Druškoviča naslednik

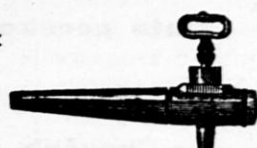
Val. Golob

Ljubljana, Mestni trg št. 10

priporoč: **gumnate cevi** za pretakanje vina in piva, pipe, ven-
tile, zamašne stroje in izvlečke, cimente, tehtnice in uteže, **meso-
reznice**, „Plot“-likala, likala na svitlo in vse druge vrste; **peči**,
štedilnike, **predpečnike**, **posodo za premoag**, umivalne mize,
železno hišno kakor tudi vso kuhinjsko opremo po jako zmernih cenah.

Velika zaloga pristno pozlačenih

nagrobni križev.

Novosti

konfekciji za dame

najnovejše pariške in berolinske modele priporočata
po najnižji ceni

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice št. 9.

Največja zaloga

oblek za gospode, dečke in otroke in
vseh oblačilnih predmetov.

(2498-6)

Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

Ces. kr. avstrijsko državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga des Trbiž.
Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno,
čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling
v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri
5 m jutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal
v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. —
Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pon-
tabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob
3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selz-
thal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost,
Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v
Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb,
Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, na Dunaj
čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonni vlak v Tr-
biž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-
Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Proga
v Novo mesto in v Kocovje, Osonni vlaki: Ob 7. uri
17 m jutraj v Novomestu, Straža, Toplice, Kočevje,
ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m
zvečer v Novomestu, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž.
kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m jutraj osonni
vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost,
Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Isl, Aussee, Lju-
bno, Celovec, Beljak, (Monakovo-Trst direktni vozovi I.
in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m jutraj osonni
vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni
vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago, Franzove
vare, Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Bude-
jevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih,
Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno,
Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m po-
poldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Be-
ljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste,
Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z
Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selz-
thal iz Inomosta, Solnograda. — Proga iz Novega
mesta in Kocovja. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m
jutraj iz Novega mesta in Kocovja, ob 2. uri 38 m
popoldne iz Straže Toplice, Novega mesta, Kočevja in
ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Odhoda iz Ljub-
ljane juž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri
28 m jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri
50 m zvečer in ob 10 uri 35 m, poslednji vlak le
ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. —
Prihod v Ljubljano juž. kol. iz Kamnika. Mešani
vlaki: Ob 8. uri 49 m jutraj, ob 11. uri 6 m
dopoldne, ob 8. uri 10 m zvečer in ob 9 uri 55 m
zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in
samo v oktobru. (1)

Vabilo

na

izvanredni občni zbor
„Okrajne posojilnice v Radečah“

registr. zadruga z neomejeno zavezo“

kateri se bode vršil

v nedeljo, dne 23. novembra t. l.

ob 3. uri popoldne

v dvorani „Narodnega doma“.

DNEVNI RED:

- 1) Poročilo načelstva.
- 2) Poročilo računskih preglednikov.
- 3) Odobritev letnega računa za l. 1901.
- 4) Volitev načelstva.
- 5) Volitev računskih preglednikov.
- 6) Prememba pravil.
- 7) Slučajnosti.

Načelstvo.

Opomba: V slučaju, da bi občni zbor
ob 3. uri ne bil sklepčen, se bode pol
ure pozneje vršil drugi občni zbor, pri
katerem se bode sklepalo ne glede na
število udeleženihi udov. (2827)

Ženitna ponudba.

Mlad Slovenec, star 27 let,
iz ugledne rodbine, posestnik
moderno urejenega umetniškega
ateljeja z jako dobrimi okol-
nostmi, želi si v zakon zdrave,
dobro vzgojeno gospodično v
starosti od 19—28 let, z najmanj
10.000 gld. gotovine.

Gospodična, ki se želi tej
resnomisleči ponudbi približati,
blagovoli naj pogoje s priloženo
fotografijo poslati pod „R. 754“
upravnistvu »Slov. Nar.« 2720-3

Prodaja konkurzne mase

manufakturnega blaga Konrad Schumi-jeve konkurzne mase

v Prešernovih ulicah št. 1

se bode od sobote 15. novembra t. l. pričnši na drobno in debelo po nizkih cenah prodajalo.

Oskrbništvo konkurzne mase.

(2815-2)